

Tab. 3. Informačné systémy LVÚ Zvolen

Informačný systém	Číslo	Databáza	Identifikátor	Formát
Lesnícka ochrannárska služba	1	Výskyt škodlivých činiteľov + tlačivo L116	LHC	txt
	2	Poškodzovanie zverou + tlačivo L115	LHC	txt
	3	Prognóza vývoja škodlivých činiteľov	lesná oblasť	txt, dbf
	4	Poľovnícka štatistika	poľovný revír	ArcShape, dbf
Semenárska kontrola	1	Databáza registrovaných zdrojov lesného reprodukčného materiálu	uznané lesné porasty, génové základne, semenné stromy, semenné sady	dbf
	2	Register držiteľov licencií pre produkciu a obchodovanie s lesným reprodukčným materiálom	držitelia licencií	dbf
	3	Register inšpekcií lesného reprodukčného materiálu	inšpekcia držiteľov licencií	dbf
	4	Register lesných semien a vyprodukovaného reprodukčného materiálu	množstvo semien a sadeníc	dbf

LHC – lesný hospodársky celok

Automatizovaný informačný systém ochrany pamiatkového fondu

Automatizovaný informačný systém ochrany pamiatkového fondu (AIS OP) je veľmi účinný moderný nástroj na evidenciu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území. Budovanie komplexného funkčného systému prešlo tromi vývojovými štádiami:

- od 50. rokov 20. stor. prebiehal základný výskum zameraný na prvotnú identifikáciu kultúrnych pamiatok v teréne, čiže zber údajov, z jeho výsledkov bol spracovaný Súpis pamiatok na Slovensku, ktorý vyšiel knižne koncom 60. rokov. Tieto údaje boli základom tvorby IS,
- v 80. – 90. rokoch prebiehala aktualizácia IS zameraná prevažne na identifikačné a majetkové údaje a na zmeny vyplývajúce z nového územnosprávneho členenia,
- od r. 1988 sa začal budovať AIS OP.

Pri aplikovanej disciplíne, ako je pamiatková ochrana, bolo treba zozbierať, vytriediť a zjednotiť odbornú terminológiu pochádzajúcu a zaužívanú vo viacerých samostatných disciplínach (etnológii, histórii umenia, archeológii, architektúre, záhradnej architektúre a krajinnotvorbe, histórii a pod.) aplikáciou jednoznačných pojmov, a najmä vylúčením synonym. Tento proces prebiehal v polovici 90. rokov. Pamiatkový ústav vypracoval osobitný slovník pre hnutelné kultúrne pamiatky, osobitný pre nehnuteľné, ktoré sa potom stali základným-

mi pracovnými pomôckami pri generálnej revízii Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, ktorá prebieha od r. 2000.

Cieľom prebiehajúcej generálnej revízie je preveriť a objektivizovať položky ústredného zoznamu z hľadiska súčasných vedeckých poznatkov a overených informácií, a zároveň prvýkrát definovať aj pamiatkovú hodnotu.

V súvislosti s postupnou aktualizáciou bol AIS OP v r. 2002 prekonvertovaný z Xbase do prostredia SQL. Vďaka AIS OP sa bezproblémovo zvládli všetky zmeny územného usporiadania republiky, ktoré sa priamo odrážajú v evidencii kultúrnych pamiatok. Potreba inovácie AIS OP vyplynula najmä z prijatia zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a transformácie Pamiatkového ústavu v Bratislave na orgán špecializovanej štátnej správy – Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (od 1. 4. 2002).

Ďalší rozvoj informačného systému je zameraný hlavne na:

- naplnenie databáz fotografiami, grafikami a mapami z klasických fondov PÚ SR,
- doplnenie údajov databáz o rozsiahlejšie textové informácie vo formáte doc,
- rozšírenie databáz o registre pamiatkových území,

- dopĺňanie podsystemu *Obnova* realizovanými akciami pamiatkovej obnovy a reštaurovania národných kultúrnych pamiatok,
- územný priemet realizovaných archeologických výskumov a archeologických prieskumov v r. 2002.

Súčasťou systému je aj intranetová aplikácia priamo prezentujúca jestvujúce databázy s možnosťou exportu do HTML stránok, ktoré možno distribuovať mimo siete PÚ SR, predovšetkým na Krajské pamiatkové úrady a ich pracoviska, čo umožní:

- širšie informovanie verejnosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám,
- prezentáciu a sprístupňovanie údajov o pamiatkovom fonde na internete na stránke www.pamiatky.sk, www.heritage.sk a v rámci európskeho portálu o kultúrnom dedičstve HEREIN na stránke www.european-heritage.net.
- prezentáciu výstupov na internete, intranete, CD-ROM a výhľadovo aj na DVD.

AIS OP má 3 podsystemy zahrnuté v SQL aplikácii a samostatný podsystem – geografický informačný systém pamiatkového fondu SR (GIS PF).

Základom SQL aplikácie je AR NhKP – Automatizovaný register nehnuteľných kultúrnych pamiatok obsahujúci základné údaje o 12 919 *nehnuteľných* objektoch a AR HKP – Automatizovaný register hnutelných kultúrnych pamiatok obsahujúci údaje o 29 882 *hnuteľných* predmetoch zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky k 1. 1. 2003.

GIS PF predstavuje územný priemet pamiatkového fondu SR. Súčasťou tohto systému sú katastrálne mapy, historické mapy, fotografická dokumentácia – aktuálna i historická, grafická dokumentácia a textové dokumenty.

Ďalšie podsystemy budú obsahovať údaje o podrobnejšom členení pamiatok na pamiatkové objekty, prvky a články. Dokumentografický informačný podsystem dopĺňa údaje o dokumentácii, knižničných jednotkách, obnove, projektoch a plánoch kultúrnych pamiatok, o mapovej a fotografickej dokumentácii uloženej v archíve Pamiatkového úradu SR a v ďalších dokumentačných a archívnych fondoch.

Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok obsahuje približne 100 údajov o každej pamiatke:

- údaje o jej priestorovej identifikácii,
- údaje identifikačné,
- údaje o pamiatkových hodnotách,
- údaje o majetkovo-právnych vzťahoch,
- údaje technicko-ekonomického charakteru,
- údaje administratívneho charakteru,
- údaje o územnej príslušnosti podľa rôznych členení.

Registre pamiatkových území obsahujú:

- údaje o priestorovej identifikácii,
- údaje identifikačné,
- údaje o pamiatkových hodnotách územia,
- údaje administratívneho charakteru.

Okrem údajov obsiahnutých v zázname o konkrétnom pamiatkovom území bude podsystem umožňovať zistenie počtu pamiatok v území, resp. ďalšie informácie o týchto pamiatkach.

Pre prenos údajov z Automatizovaného informačného systému Úradu geodézie, kartografie a katastra SR bude založený samostatný pomocný súbor parciel.

AIS OP (výstupy, softvér a databázy) v súčasnosti využívajú:

- ústredné orgány štátnej správy v oblasti ochrany pamiatkového fondu (Ministerstvo kultúry SR, Pamiatkový úrad SR, krajské pamiatkové úrady a ich pracoviská),
- iné ústredné orgány štátnej správy, najmä Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo životného prostredia SR,
- orgány miestnej štátnej správy (krajské a okresné úrady – odbory regionálneho rozvoja, odbory územného plánu a stavebného poriadku),
- okresné správy katastra (Úrad geodézie, kartografie a katastra SR),
- agentúry životného prostredia,
- vysoké školy – predovšetkým Fakulta architektúry STU a Filozofická fakulta UK,
- múzeá – predovšetkým Slovenské technické múzeum v Košiciach,
- po zdigitalizovaní obrazových informácií o hnutelných pamiatkach sa predpokladá aj širšie využitie colnicami a políciou,
- orgány samosprávy – samosprávne kraje, obce a mestá,
- odborná aj laická verejnosť v rozsahu vymedzenom zákonmi o slobodnom prístupe k informáciám a o ochrane osobných údajov.

Pamiatkový fond je otvorený systém, preto aj budovanie informačných systémov a napĺňanie ich databáz vrátane aktualizácie je kontinuálny proces, odrážajúci vždy aj požiadavky doby.

Viera Dvořáková
Ľubica Pinčíková
Ľubomír Škoviera